

EL PLA DE L'ESTANY

xavi xargay

Anys i anys, per molts anys | Segons la reputada «historiadora» *donya* Esperanza Aguirre, la nació espanyola gaudeix d'una envejable salut des de fa 3.000 anys. A Banyoles no ens moquem amb mitja màniga: la nostra vila va ser fundada en fa 1.200. Bé, precisem: tot i que el document més antic sobre la fundació del monestir de Sant Esteve de Banyoles es remunta a l'11 de setembre (ep!) de l'any 822, alguns historiadors afirmen que ja el 812 l'abat Bonitus —o Bonet— va edificar una església damunt un antic temple que, amb el temps, esdevindria el monestir. Estem parlant d'uns set o vuit decennis abans que els de Montserrat, Sant Pere de Rodes o Ripoll. La ciutat va néixer a l'empara del monestir i va créixer, com un bon fill adolescent, enfrontant-s'hi, rebel·lant-s'hi i mirant de marxar tan lluny de casa com va poder. Però els abats no cedien ni un pam de terreny. En els Col·loquis de Tardor organitzats pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles i la Universitat de Girona s'ha parlat «sobre la importància que van tenir els monjos benedictins, els quals, seguint les passes dels colonitzadors francs, van anar fundant uns primitius monestirs», embrions d'algunes de les actuals ciu-

tats catalanes. Si els banyolins medievals eren uns rebels amb causa, els abats foren uns maquiavèl·lics senyors *avant la lettre*. Així, l'historiador J. M. Reyes i Vidal va identificar la suposada butlla del 1017 com al document inicial falsificat a partir del qual el monestir va voler derivar drets i poder sobre els banyolins fins que una sentència del rei Jaume II va resoldre a favor de la vila. Si, amb només 1.200 anys, els banyolins patim d'un pecat original en forma de falsificació, us imagineu quantes falsificacions més tèrboles i duradores hi pot haver en una acta fundacional de fa 3.000 anys?

Deu anys, com si res | També ha celebrat aniversari, el desè, l'Associació d'Astrobanyolins, Agrupació d'Astronomia i Ciència del Pla de l'Estany, nascuda a l'empara del Centre Excursionista de Banyoles i constituïda com a entitat independent el 2009. El seu principal objectiu és l'estudi i la difusió de l'astronomia i la ciència en tots els seus àmbits. Coincidint amb aquest aniversari, l'Agrupació va organitzar a la sala d'actes del Museu Darder la IX Trobada d'Associacions Astronòmiques de les comarques gironines. L'estrella —mai tan ben dit— de la jornada va ser Blai Sanahuja, catedràtic d'astronomia de la Universitat de Barcelona, membre de la Unió Astronòmica Internacional i especialista en l'estudi del Sol i els fenòmens associats amb l'activitat solar. Que afortunats, aquests astrònoms: el llibre de l'univers que estudien mai no serà falsificat!

LA SELVA

joan domènech

Tossa de Mar. 25 anys de l'Agrupació Sardanista | L'Agrupació Sardanista Tossenca, després d'haver clos les activitats de la temporada d'estiu i haver portat a terme amb èxit, una vegada més, l'Aplec de la població, va celebrar d'una forma brillantíssima els seus 25 anys d'existència amb una festa amenitzada totalment per la cobla-orquestra La Principal de la Bisbal, que va participar a l'ofici solemne juntament amb la Coral Tossenca. Va interpretar sardanes abans i després d'un esplèndid dinar, i més tard oferí als comensals —aplegats en gran quantitat, al voltant d'uns 250— un selecte concert. La diada acabà amb un animat ball. Encara els músics s'acomiadaven que ja van anunciar la pròxima participació de la mateixa cobla en el concert del primer dia de l'any nou. La dedicació dels tossencs a la sardana ve de lluny. Una de les mostres del seu folklore viu la constitueixen «Ses nou sardanes», que es ballen amunt i avall del carrer dels Socors a principi d'estiu, i, fidel a aquesta trajectòria, hi ha una ànima responsable de la marxa ascendent de l'entitat, que és en Francesc Fonalledas, personatge important de la cultura popular de la vila, amb una capacitat d'organització i de treball exemplars. A ell

>> *L'Agrupació Sardanista Tossenca va celebrar els seus 25 anys d'existència amb un aplec amenitzat per la cobla La Principal de la Bisbal.*

TITO AROMIR

